

II

(Közlemények)

EGYÜTTES NYILATKOZATOK

A TANÁCS AJÁNLÁSA

(2018. november 26.)

a felsőfokú és a felső középfokú képesítések, valamint a külföldi tanulmányi időszakok eredményei automatikus kölcsönös elismerésének ösztönzéséről

(2018/C 444/01)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 165. és 166. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

- (1) A tanulási célú mobilitás előmozdítja a tudást, a készségeket, a kompetenciákat és a tapasztalatokat, ideértve a személyes és társas kompetenciákat és a kulturális tudatosságot is, melyek elengedhetetlenek a társadalomban és a munkaerőpiacon való aktív részvételhez, valamint az európai identitás előmozdításához.
- (2) Az Európai Bizottság „Az európai identitás megerősítése az oktatás és a kultúra révén” című közleményében ⁽¹⁾ felvázolta, hogy 2025-re miként lehetne létrehozni egy olyan európai oktatási térséget, amelyben a határok már nem állnak a tanulás és a kutatás útjában, és a képesítések elismerésével kapcsolatos akadályokat is felszámolták a közoktatás és a felsőoktatás terén egyaránt.
- (3) Az Európai Tanács a 2017. december 14-i következtetéseiben felszólította a tagállamokat, a Tanácsot és a Bizottságot, hogy hatáskörük keretein belül folytassák tevékenységeiket „a felsőoktatási diplomák és a középfokú iskolai végzettséget tanúsító oklevelek kölcsönös elismerésével kapcsolatos tagállami együttműködés ösztönzése” érdekében ⁽²⁾.
- (4) Az Európa Tanács és az UNESCO által kidolgozott, 1997-ben elfogadott, a felsőoktatási képesítéseknek az európai régióban történő elismeréséről szóló egyezmény (a lisszaboni elismerési egyezmény) és a hozzá kapcsolódó kiegészítő dokumentumok jogi keretet biztosítanak a felsőfokú és a felsőoktatáshoz hozzáférést biztosító felső középfokú képesítések elismeréséhez.
- (5) Az európai felsőoktatási térség miniszterei a 2012-es bukaresti kommunikéban elkötelezték magukat az egymással összehasonlítható felsőoktatási oklevelek automatikus elismerésére irányuló hosszú távú célkitűzés mellett. Bár többek között az automatikus elismeréssel foglalkozó útkereső csoportban végzett munka révén előrelépés történt, ez a célkitűzés még nem teljesült.
- (6) A tagállamok szakképzésért felelős miniszterei 2002-ben elkötelezték magukat a koppenhágai folyamat, vagyis a képesítések és a kompetenciák elismerését elősegítő megerősített együttműködés mellett.
- (7) A minőségbiztosítás kulcsszerepet játszik az átláthatóság növelésében, és ezáltal a kölcsönös bizalom kiépítésében. Fontos ezért arra a munkára építeni, amelyet a felsőoktatás minőségbiztosításának európai sztenderdjeivel és irányelveivel, a Szakképzés Európai Minőségbiztosítási Referenciakeretével, valamint az egész életen át tartó tanulás európai képesítési keretrendszerével összefüggésben már elvégeztek.
- (8) A – többek között mobilitás keretében elért – eredmények nemzeti jogszabályok általi elismerésének előmozdítása érdekében folytatni kell az európai kreditátviteli és -gyűjtési rendszer, valamint az európai szakképzési kreditrendszer megvalósítása területén zajló munkát.

⁽¹⁾ COM(2017) 673 final.⁽²⁾ EUCO 19/1/17 REV 1.

- (9) Az egész életen át tartó tanulás európai képesítési keretrendszeréről szóló, 2017. május 22-i tanácsi ajánlás⁽¹⁾ célja a képesítések átláthatóságának, összehasonlíthatóságának és hordozhatóságának javítása így elősegítve elismerésüket.
- (10) Az Európai Parlament a 2012. április 20-i, az európai felsőoktatási rendszerek modernizációjáról szóló állásfoglalásában felszólította az EU-t és tagállamait, hogy tegyenek további erőfeszítéseket a felsőoktatási képesítések hatékonyabb elismerésének és fokozottabb harmonizálásának biztosítása érdekében⁽²⁾.
- (11) Az egyre nagyobb mértékben globalizált környezetben fontos, hogy a hallgatók a lehető legjobban ki tudják használni az Európa-szerte kínált tanulási lehetőségeket. Ennek megvalósításához az egyik tagállam illetékes hatósága által odaítélt képesítésnek bármely más tagállamban is érvényesnek kell lennie a további tanulási tevékenységekhez való hozzáférés céljából. Ez azokra a harmadik országbeli állampolgárokra is vonatkozik, akik valamely tagállamban képesítést szereznek, majd egy másik tagállamba költöznek. A képesítések és a külföldi tanulmányi időszakokból származó eredmények ilyen automatikus elismerésének hiánya azonban hátráltatja a mobilitást. Egy, az automatikus elismerésre vonatkozó uniós rendszerrel biztosítani lehetne a szükséges egyértelműséget és összhangot a fennmaradó akadályok felszámolása érdekében.
- (12) A felsőoktatásban az elismerési eljárások gyakran továbbra is túl bonyolultak vagy drágák, és a mobilitásban részt vevő hallgatók közül túl sokan nem tudják teljeskörűen elismertetni a sikeresen elért tanulási eredményeiket. Ugyanakkor több tagállam is kezdeményezést tett az automatikus elismerés irányában történő előrehaladás érdekében, ideértve regionális megállapodások aláírását is. Ezek a kezdeményezések modellként szolgálhatnak egy Unió-szerte alkalmazandó rendszer létrehozásához.
- (13) A felső középfokú oktatás és képzés szintjén a valamely tagállam felsőoktatásában való részvételre feljogosító képesítések birtokosai számára sok esetben nem egyértelmű, hogy egy másik tagállamban is részt vehetnek-e a felsőoktatásban. Egyes tagállamok például nem ismerik el a más tagállamok szakképzésében szerzett középfokú képesítések birtokosai esetében a felsőoktatásban való részvételre feljogosító képesítéseket. Továbbá, míg a rövidebb külföldi tanulmányi időszakok nem feltétlenül okoznak az elismeréssel kapcsolatos problémákat, továbbra is jelentős a bizonytalanság a három hónap és egy év közötti időszakok esetében.
- (14) Egy fokozatos megközelítéssel támogatni lehet a tagállamokat a kölcsönös automatikus elismerést lehetővé tevő feltételek kialakításában. Ez a megközelítés a felsőoktatás és a szakképzés esetében már működő eszközökre fog épülni, de javítani fogja azok használatát és fokozatosan egyre ambiciózusabb célokat fog szolgálni. Az általános felső középfokú oktatásban és képzésben kezdetét veszi majd egy együttműködési folyamat, amelynek célja a tagállamok különböző oktatási és képzési rendszerei közötti bizalom szükséges szintjének kialakítása. Ez az ajánlás kiegészítő megközelítést biztosít a tagállami kezdeményezésekhez, a vállalatok pedig önkéntes jellegűek.
- (15) Ez az ajánlás nem érinti a szakmai képesítések kölcsönös elismerésének a 2013/55/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvvel⁽³⁾ módosított, a szakmai képesítések elismeréséről szóló 2005/36/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek⁽⁴⁾ megfelelő rendszerét, illetve több szakma harmonizált képzési minimumkövetelményeit,

A KÖVETKEZŐKET AJÁNlja A TAGÁLLAMOKNAK:

A nemzeti és uniós jogszabályoknak, a rendelkezésre álló erőforrásoknak és a nemzeti körülményeknek megfelelően, a lisszaboni elismerési egyezményre⁽⁵⁾ és annak kiegészítő szövegeire építve, valamint az összes érdekelt féllel való szoros együttműködésben:

Alapelv

- 2025-ig hajtsák végre az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy
 - a további tanulás külön elismerési eljárás lefolytatása nélkül történő lehetővé tétele céljából sikerüljön megvalósítani az automatikus kölcsönös elismerést⁽⁶⁾, hogy:
 - az egyik tagállamban szerzett felsőfokú képesítés a további tanulmányokhoz való hozzáférés céljából automatikusan elismerésre⁽⁷⁾ kerüljön a többi tagállamban ugyanolyan szintű képesítésként, a felsőoktatási intézmények, illetve az illetékes hatóságok azon jogának sérelme nélkül, hogy meghatározott programok tekintetében külön felvételi kritériumokat határozzanak meg, vagy hogy ellenőrizzék a dokumentumok hitelességét;

⁽¹⁾ HL C 189., 2017.6.15., 15. o.

⁽²⁾ P7_TA(2012)0139.

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2013/55/EU irányelve (2013. november 20.) a szakmai képesítések elismeréséről szóló 2005/36/EK irányelv és a belső piaci információs rendszer keretében történő igazgatási együttműködésről szóló 1024/2012/EU rendelet (az IMI-rendelet) módosításáról (HL L 354., 2013.12.28., 132. o.).

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2005/36/EK irányelve (2005. szeptember 7.) a szakmai képesítések elismeréséről (HL L 255., 2005.9.30., 22. o.).

⁽⁵⁾ Lisszaboni egyezmény a felsőoktatási képesítéseknek az európai régióban történő elismeréséről.

⁽⁶⁾ A mellékletben foglalt meghatározás szerint.

⁽⁷⁾ Ahogyan azt a lisszaboni elismerési egyezmény meghatározta, és a bolognai folyamat tekintetében legutóbb a 2018. május 25-i párizsi kommuniké megerősítette.

- ii. az egyik tagállamban felsőfokú oktatási szinten töltött külföldi tanulmányi időszak eredményeit a többi tagállamban automatikusan és teljes mértékben elismerjék az előzetesen a tanulmányi megállapodásban meghatározottak és a kreditigazolásban megerősítettek szerint, az európai kreditátviteli és -gyűjtési rendszernek megfelelően;
- b) történjen jelentős előrelépés a további tanulás céljából történő automatikus kölcsönös elismerés megvalósítása terén, annak érdekében, hogy:
 - i. a képesítés kiadása szerinti tagállamban felsőoktatásban való részvételre feljogosító felső középfokú oktatási és képzési képesítést – kizárólag a felsőoktatásban való részvételre történő feljogosítás céljából – a többi tagállam is elismerje, a felsőoktatási intézmények, illetve az illetékes hatóságok azon jogának sérelme nélkül, hogy meghatározott programok tekintetében külön felvételi kritériumokat határozzanak meg, vagy hogy ellenőrizzék a dokumentumok hitelességét;
 - ii. a felső középfokú oktatás és képzés során valamely másik tagállamban eltöltött, legfeljebb egy évig tartó külföldi tanulmányi időszak eredményeit bármely másik tagállamban teljeskörűen elismerjék, anélkül, hogy a tanulónak meg kellene ismételnie a programévet vagy újból meg kellene szereznie az elért tanulási eredményeket a származási országában, feltéve, hogy a tanulási eredmények nagy vonalakban összhangban vannak a származási ország nemzeti tantervében foglaltakkal.

Felsőoktatás

2. Felismerve, hogy a további tanulás céljából történő automatikus kölcsönös elismerés eléréséhez egyaránt fontos az átláthatóság előmozdítása és az egymás felsőoktatási rendszereibe vetett bizalom kiépítése, állapodjanak meg a következő feltételek teljesítéséről:
 - a) a nemzeti képesítési keretrendszerek vagy rendszerek az európai képesítési keretrendszernek legyenek megfelelően – a megfelelést pedig szükség szerint felül kell vizsgálni és aktualizálni kell – és saját tanúsítással rendelkezzenek az európai felsőoktatási térség képesítési keretrendszere szerint;
 - b) a felsőoktatási rendszereket a bolognai folyamat struktúráival és elveivel összhangban szervezzék meg, ami egy háromciklusú keretből és – amennyiben a tagállamra alkalmazható – egy rövid ciklusból áll, az európai felsőoktatási térség képesítési keretrendszerében meghatározottak szerint; valamint
 - c) külső minőségbiztosítást végezzenek az európai minőségbiztosítási nyilvántartásban szereplő vagy az abban való nyilvántartásba vételre törekvő független minőségbiztosítási ügynökségek, amelyeknek ennek megfelelően mind a felsőoktatás minőségbiztosításának európai sztenderdjeivel és irányelveivel, mind pedig a közös programok minőségbiztosítására vonatkozó európai megközelítéssel összhangban kell működniük.
3. A felsőoktatási intézmények, a minőségbiztosítási szervezetek és más kulcsfontosságú érdekelték a Felsőfokú Tanulmányok és Oklevelek Elismerésével Foglalkozó Nemzeti Információs Központokkal együttműködésben, az európai kreditátviteli és -gyűjtési rendszer iránymutatásai alapján dolgozzanak ki nemzeti iránymutatásokat annak érdekében, hogy támogassák a felsőoktatási intézményeket a következő átláthatósági eszközök létrehozásában és hatékony alkalmazásában, biztosítva ezáltal az összhangot és csökkentve az adminisztratív terhet a felsőoktatási intézmények és a tanulók számára:
 - a) naprakész kurzuskatalógus a képzési programok és az egyes oktatási egységek leírásával, valamint az osztályozási/értékelési rendszert tartalmazó táblázatokkal;
 - b) oklevélmellékletek valamennyi diplomás számára, amelyeket automatikusan és díjmentesen állítanak ki egy széles körben használt nyelven és – lehetőség szerint – digitális formátumban; valamint
 - c) az elismerésre vonatkozó átlátható kritériumok, amelyeket valamennyi felsőoktatási intézményben alkalmaznak.
4. A Felsőfokú Tanulmányok és Oklevelek Elismerésével Foglalkozó Nemzeti Információs Központokkal együttműködésben nyújtsanak szakértői támogatást és képzést a felsőoktatási intézmények számára a nemzeti iránymutatások alkalmazásához és az alkalmazás nyomon követéséhez.

Felső középfokú oktatás és képzés

5. Annak céljából, hogy jelentős előrelépés történjen a felső középfokú oktatási és képzési képesítések kizárólag a további tanulás céljából történő automatikus kölcsönös elismerésének megvalósítása terén, mozdítsák elő az átláthatóságot és építsenek bizalmat egymás középfokú oktatási és képzési rendszere iránt az alábbiak segítségével:
 - a) annak biztosítása, hogy a nemzeti képesítési keretrendszerek vagy rendszerek az európai képesítési keretrendszernek legyenek megfelelően, a megfelelést szükség szerint felülvizsgálva és aktualizálva;

- b) információcsere és az egymástól való tanulás elősegítése a minőségbiztosítási rendszerekkel kapcsolatosan az iskolai oktatásban, ugyanakkor teljes mértékben tiszteletben tartva a minőségbiztosítás különböző nemzeti megközelítéseit; valamint
 - c) további minőségbiztosítási eszközök kialakítása a szakképzés területén a Szakképzés Európai Minőségbiztosítási Referenciakeretével és annak későbbi fejlesztéseivel összhangban.
6. Mozdítsák elő a felső középfokú oktatás és képzés során a mobilitást és a külföldi tanulmányi időszak eredményeinek elismerését az alábbiak révén:
- a) a felső középfokú oktatási és képzési intézmények támogatása az általános elveket és az elismerési eszközöket illetően, például útmutató anyag vagy képzés útján;
 - b) átlátható kritériumok és eszközök – például a küldő és fogadó intézmények közötti, a tanulási eredményen alapuló tanulmányi megállapodások – használatának ösztönzése. Az uniós eszközök ⁽¹⁾ szélesebb körű alkalmazása a szakképzés területén; valamint
 - c) a mobilitás előnyeinek népszerűsítése a felső középfokú oktatási és képzési intézmények, illetve a tanulók és családjaik körében.

A Felsőfokú Tanulmányok és Oklevelek Elismerésével Foglalkozó Nemzeti Információs Központok

7. Fejlesszék a Felsőfokú Tanulmányok és Oklevelek Elismerésével Foglalkozó Nemzeti Információs Központok és az elismeréssel foglalkozó szakemberek kapacitását és erősítsék a szerepüket, különös tekintettel az információk terjesztésére, a hatékonyság, átláthatóság és következetesség javítását célzó online eszközök használatára, valamint a szolgáltatásaikat igénybe vevőket terhelő adminisztratív és pénzügyi terhek csökkentésével kapcsolatos célra.

Átjárhatóság és mobilitás

8. Térképezzék fel a korábbi tanulás elismerésével és az oktatási és képzési ágazatok – különösen a szakképzés és a felsőoktatás – közötti átjárhatósággal kapcsolatos bevált gyakorlatokat.

Adattár

9. Ezen ajánlásra tekintettel fejlesszenek adattárat az elismerési esetek számára és jellegére vonatkozó adatokból, az adatok gyűjtésével és megosztásával.

Jelentéstétel és értékelés

10. Az ezen ajánlás elfogadásától számított három éven belül, majd pedig rendszeresen számoljanak be a meglévő keretek és eszközök segítségével a tapasztalatokról, a bevált gyakorlatokról – a regionális megállapodásokat is beleértve –, valamint a képzéseknek és a külföldi tanulmányi időszakok eredményeinek automatikus kölcsönös elismerésére irányuló célkitűzés megvalósítása terén elért előrehaladásról.

ÜDVÖZLI A BIZOTTSÁG AZON SZÁNDÉKÁT, HOGY:

11. Célzott támogatást nyújtson a tagállamoknak, beleértve az egymástól való tanulást, a képzések elismerésének jelenlegi gyakorlata során tapasztalt akadályok feltérképezését, a bevált gyakorlatok cseréjét és az együttműködés elősegítését a tagállamok között, illetve az érdekelt felekkel, az elismerési hatóságokkal és a nemzetközi szervezetekkel, különös tekintettel az Európa Tanácsra és az ENSZ Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetére. Ezen együttműködés célja a bolognai folyamat uniós felsőoktatási eszközei, a lisszaboni elismerési egyezmény és a hozzá kapcsolódó kiegészítő dokumentumok, valamint a koppenhágai folyamat szakképzési eszközei teljeskörű végrehajtásának biztosítása.
12. Az oktatás és a képzés terén folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszere (Oktatás és képzés 2020) vagy bármely, esetlegesen azt követő keretrendszer keretében az általános felső középfokú oktatás területén uniós szintű együttműködési folyamatot indítson el a tagállamokkal közösen annak kezdeményezése céljából, hogy a tagállamok között a felső középfokú oktatás szintjén szorosabb együttműködésre és a gyakorlatok cseréjére kerüljön sor ezen ajánlás céljainak megvalósítása, azaz az átláthatóság előmozdítása és a kölcsönös bizalom építése érdekében az iskolai oktatási rendszereken belül, az egész Unió területén.

⁽¹⁾ Mint például a Europass online platformon hozzáférhetővé tett eszközök, valamint az európai szakképzési kreditrendszer részét képező egyetértési megállapodás és tanulmányi megállapodás.

13. A tagállamokkal együttműködve, a meglévő online platformok továbbfejlesztésével létrehozson egy olyan uniós szintű, felhasználóbarát online információs szolgáltatást, amely tartalmazza az egyes tagállamok felsőoktatáshoz való hozzáférést biztosító, felső középfokú oktatási és képzési képesítéseit.
14. Feltérképezze a szinergiákat az uniós átláthatósági eszközök ⁽¹⁾ között és adott esetben továbbfejlessze azokat az oktatási és képzési ágazat közötti együttműködés és mobilitás javítása céljából.
15. A tagállamokkal együttműködésben feltárja az új technológiákban, például a blokkláncban rejlő lehetőségeket az automatikus kölcsönös elismerés elősegítésének érdekében.
16. A tagállamokkal és a Felsőfokú Tanulmányok és Oklevelek Elismerésével Foglalkozó Nemzeti Információs Központokkal együttműködve feltárja a központok szerepe kiterjesztésének lehetőségét az egyéb oktatási és képzési ágazatok felölelése érdekében, valamint megvizsgálja, hogy miként lehet támogatni őket e kiterjesztés megvalósításában.
17. Támogatja az olyan európai finanszírozási források felhasználását, mint például az Erasmus+ vagy az európai strukturális és beruházási alapok, összhangban azok pénzügyi kapacitásával, jogalapjával, döntéshozatali eljárásaival és a 2014–2020-as időszak tekintetében meghatározott prioritásaival, a következő többéves pénzügyi keretről folytatott tárgyalások sérelme nélkül. Az Erasmus+ programon és annak utódprogramján belül megerősíti a mobilitást a középfokú oktatás és képzés terén.
18. A meglévő keretek és eszközök segítségével, a tagállamok hozzájárulásai alapján négy éven belül jelentést nyújt be a Tanács részére az ajánlást követő intézkedésekről.

Kelt Brüsszelben, 2018. november 26-án.

a Tanács részéről

az elnök

J. BOGNER-STRAUSS

⁽¹⁾ Mint például az oklevélmelléklet, a bizonyítványkiegészítés, az európai kreditviteli és -gyűjtési rendszer, az európai szakképzési kreditrendszer, az európai képesítési keretrendszer, valamint a Europass online platformon hozzáférhetővé tett eszközök.

MELLÉKLET

GLOSSZÁRIUM

A képesítések automatikus kölcsönös elismerése: az egyik tagállam által kiadott, bizonyos szintű képzés birtokosának azon joga, hogy bármely másik tagállamban egy következő szintű felsőoktatási programban való részvételre külön elismerési eljárás nélkül jelentkezhesen. Ez nem sérti a felsőoktatási intézmények vagy illetékes hatóságok azon jogát, hogy konkrét programok esetében egyedi értékelési és felvételi kritériumokat írjanak elő. Nem sérti továbbá az annak ellenőrzéséhez való jogot, hogy a képzés hiteles-e, továbbá felső középfokú oktatási és képzési képzés esetén az annak ellenőrzéséhez való jogot, hogy a képzés a kiadás helye szerinti tagállamban valóban feljogosít-e a felsőoktatásban való részvételre, illetve, kellően indokolt esetekben, az annak ellenőrzéséhez való jogot, hogy a kiadott képzés megfelel-e egy adott konkrét felsőoktatási programban való részvétel követelményeinek a fogadó tagállamban.

A külföldi tanulmányi időszakok eredményeinek automatikus kölcsönös elismerése: a felsőoktatás szintjén az ahhoz való jog, hogy egy tanulmányi időszak tanulási eredményeit elismerjék: az előzetesen a tanulmányi megállapodásban meghatározottak és a kreditigazolásban megerősítettek szerint, az európai kreditátviteli és -gyűjtési rendszernek (ECTS) megfelelően. Ez konkrétan az ECTS 2015. évi használati útmutatójában foglalt szabály alkalmazását jelenti, amely szerint: „[m]inden, a külföldi tanulmányi időszak vagy virtuális mobilitás alatt szerzett kreditet – a tanulmányi megállapodásban leírtaknak megfelelően, amit az eredményközlő lap [helyesen: kreditigazolás] is megerősít – késlekedés nélkül át kell vinni és be kell számítani a hallgató diplomájába, anélkül, hogy a hallgatónak bármilyen további munkát vagy értékelést teljesítenie kellene.” **A felső középfokú oktatás szintjén** az ahhoz való jog, hogy egy valamely tagállamban töltött külföldi tanulmányi időszak tanulási eredményeit a származási országban elismerjék, feltéve, hogy a tanulási eredmények nagy vonalakban összhangban vannak a származási ország nemzeti tantervében foglaltakkal. Ez nem sérti az oktatási és képzési intézmények azon jogát, hogy egy tanulmányi mobilitási időszakot megelőzően konkrét követelményeket határozzanak meg, vagy a tanulmányi mobilitási időszakról való visszatérést követően ellenőrizzék, hogy az említett követelmények teljesültek-e.

Blokklánc: az információk rögzítését és egy közösségen belüli megosztását lehetővé tevő módszer. A közösség minden tagja megőrzi az információkról készített saját másolatát. A bejegyzések maradandók, átláthatók és kereshetők. Minden frissítés új „blokkot” képez a „lánc” végén.

Bizonyítványkiegészítés: az illetékes hatóságok vagy szervek által kibocsátott, a szakképzés befejezését igazoló bizonyítványhoz vagy a szakképzést igazoló bizonyítványhoz csatolt olyan dokumentum, amelynek célja, hogy harmadik személyek számára – különösen más országokban – megkönnyítse az adott képzéssel rendelkező személy tanulási eredményeinek, valamint az elvégzett képzés jellegének, szintjének, háttérének, tartalmának és státuszának, továbbá a megszerzett készségeknek a megértését.

Kurzuskatalógus: az ECTS 2015. évi használati útmutatójában foglaltak szerint „[a] kurzuskatalógus részletes, felhasználóbarát és naprakész információkat tartalmaz az intézmény által biztosított tanulási környezetről (az intézményre, annak erőforrásaira és szolgáltatásaira vonatkozó általános információkat, valamint a képzési programokra és az egyes képzési elemekre vonatkozó oktatási információkat). A katalógust minden hallgató számára elérhetővé kell tenni tanulmányaik megkezdése előtt és tanulmányaik folyamán, így segítve őket abban, hogy helyes döntéseket hozzanak, és hatékonyabban használják ki idejüket. A kurzuskatalógust az intézmény honlapján közzé kell tenni, a nemzeti (adott esetben regionális) és angol nyelven feltüntetve a kurzus/tárgy címét, hogy minden érdeklődő könnyen hozzáférhessen az adatokhoz. Az intézmény szabadon dönthet a katalógus formátumáról, valamint a megadott információk sorrendjéről. A katalógust megfelelő időben kell közzétenni úgy, hogy a leendő hallgatók meghozhassák döntéseiket.”

Illetékes hatóság: egy meghatározott funkció ellátására vonatkozó, törvényesen átruházott vagy átadott hatáskörrel, kapacitással vagy jogosultsággal rendelkező egyén vagy szervezet.

Elismeréssel foglalkozó szakember: a képesítéseket értékelő, illetve az elismerésükre vonatkozó döntést meghozó személy.

Oklevélmelléklet: az illetékes hatóságok vagy szervek által kibocsátott, a felsőfokú oklevélhez csatolt olyan dokumentum, amelynek célja, hogy harmadik személyek számára – különösen más országokban – megkönnyítse az adott képzéssel rendelkező személy tanulási eredményeinek, valamint az elvégzett képzés jellegének, szintjének, háttérének, tartalmának és státuszának, továbbá a megszerzett készségeknek a megértését.

A közös programok minőségbiztosítására vonatkozó európai megközelítés: az európai felsőoktatási térség oktatási miniszterei által 2015-ben elfogadott megközelítés, melynek célja a közös programok minőségbiztosításának javítása sztetenderdek meghatározása és az elismerés előtt álló akadályok megszüntetése révén.

Európai szakképzési kreditrendszer (ECVET): az egyéni tanulási eredmények képesítés megszerzése érdekében történő átvitelének, elismerésének és adott esetben gyűjtésének technikai kerete. Az európai szakképzési kreditrendszer a képesítéseknek tanulási eredmények egységeiben való leírására, az átviteli, elismerési és gyűjtési folyamatokra, valamint számos kiegészítő dokumentumra, például egyetértési megállapodásokra és tanulmányi megállapodásokra támaszkodik.

Európai kreditátviteli és -gyűjtési rendszer (ECTS): az ECTS 2015. évi használati útmutatójában foglaltak szerint „[h]allgatóközpontú kreditgyűjtési és kreditátviteli rendszer, amely a tanulási, tanítási és értékelési folyamatok átláthatóságának elvén alapul. Célja a képzési programok és a hallgatói mobilitás megtervezésének, végrehajtásának és értékelésének támogatása, a tanulási eredmények, képesítések és tanulmányi időszakok elismerésének biztosításával.”

Az európai felsőoktatási térség képesítési keretrendszere: a 48 országot felölelő európai felsőoktatási térség képesítéseinek átfogó kerete. Négy ciklust tartalmaz (rövid ciklus, alapképzés, mesterképzés és doktori képzés), ideértve a nemzeti keretek között a közbelső képesítéseket, valamennyi ciklus tekintetében a tanulási eredményeken és kompetenciákon alapuló általános mutatókat, valamint az első és második ciklus tekintetében a kreditmennyiségeket.

Európai felsőoktatási minőségbiztosítási nyilvántartás (EQAR): a minőségbiztosítási ügynökségek nyilvántartása, mely azokat az ügynökségeket sorolja fel, amelyek bizonyították az európai minőségbiztosítási elveknek való lényegi megfelelésüket. Az említett elveket a felsőoktatás minőségbiztosításának európai sztenderdjei és irányelvei határozzák meg.

A Szakképzés Európai Minőségbiztosítási Referenciakerete: a tagállamokat, a szociális partnereket és az Európai Bizottságot összefogó gyakorlati közösség a szakképzés minőségbiztosításának fejlesztése és javítása céljából.

Európai képesítési keretrendszer (EKKR): az európai képesítési rendszerek közötti kommunikációt és összehasonlítást segítő megfeleltetési eszköz. Nyolc közös európai referenciaszintje a tanulási eredmények – tudás, készségek, felelősség és önállóság – szempontjából kerül leírásra. Ez lehetővé teszi, hogy bármely európai nemzeti képesítési rendszer, nemzeti képesítési keretrendszer és képesítés az európai képesítési keretrendszer szintjeihez kapcsolódjon. A tanulók, diplomások, szolgáltatók és munkáltatók felhasználhatják e szinteket a különböző országok, illetve különböző oktatási és képzési rendszerek által kiadott képesítések megértéséhez és összehasonlításához.

Tanulmányi megállapodás: a felsőoktatásban, az ECTS 2015. évi használati útmutatójában foglalt meghatározás szerint „[a] mobilitásban részt vevő három fél – a hallgató, a küldő intézmény és a fogadó intézmény vagy szervezet/vállalkozás – közötti megállapodás, amelynek célja, hogy előmozdítsa a kreditmobilitás szervezését és elismerését. A megállapodást a mobilitási időszak kezdete előtt mindhárom fél aláírja. Célja, hogy a hallgató számára megerősítse, hogy a mobilitási időszak során sikeresen megszerzett kreditjeit elismerik majd.” **A felső középfokú oktatásban és képzésben,** a mobilitásban részt vevő három fél – a tanuló/gyakornok vagy a családja, a küldő intézmény, a fogadó intézmény vagy szervezet/vállalkozás – közötti megállapodás, amelynek célja, hogy előmozdítsa a tanulmányi időszak szervezését és elismerését. A tanulmányi megállapodást aláíró mindhárom fél kötelezettséget vállal arra, hogy megfelel a megállapodás szerinti szabályoknak, ezáltal biztosítva, hogy a tanuló/gyakornok tanulmányi időszakát vagy tanulási eredményeit bármely egyéb követelmény előírása nélkül elismerjék.

Tanulási eredmények: az ismeretek, készségek és kompetenciák szempontjából meghatározott megállapítások arra vonatkozóan, hogy a tanuló egy tanulási folyamat befejezésekor mit tud, ért és képes elvégezni.

Nemzeti képesítési keretrendszer: a képesítések osztályozásának eszköze az elért tanulási szint meghatározására szolgáló kritériumok szerint. Célja, hogy integrálja és összehangolja a nemzeti képesítési alrendszereket, továbbá a munkaerőpiac és a civil társadalom szempontjából növelje a képesítések átláthatóságát, hozzáférhetőségét, egymásra épülését és minőségét.

Felsőoktatási intézmény: bármilyen típusú felsőoktatási intézmény, amely a nemzeti joggal vagy gyakorlattal összhangban elismert oklevelet vagy más elismert felsőfokú képesítést kínál, függetlenül az intézmény megnevezésétől, valamint bármilyen más típusú felsőoktatási intézmény, amelyet a nemzeti hatóságok a tagállam felsőoktatási rendszeréhez tartozóként elismernek.

Képesítés: egy értékelési és hitelesítési folyamat formális eredménye, amelyet akkor adnak ki, amikor az illetékes hatóság vagy testület megállapítja, hogy az egyén adott sztenderdeknek megfelelő tanulási eredményt ért el.

A korábban elsajátított ismeretek elismerése: az érvényesítés kérelmezését megelőzően megszerzett tanulási eredmények elismerése, akár formális oktatás és képzés, akár nem formális vagy informális tanulás révén szerezték meg azokat ⁽¹⁾.

A felsőoktatás minőségbiztosításának európai sztenderdjei és irányelvei (ESG): a felsőoktatás belső és külső minőségbiztosítására vonatkozó, a bolognai folyamat keretében kidolgozott sztenderdek és irányelvek, amelyek iránymutatást nyújtanak a minőségi felsőoktatás és tanulási környezet sikeres biztosítása szempontjából elengedhetetlen területeken. A felsőoktatás minőségbiztosításának európai sztenderdjeit és irányelveit tágabb kontextusban kell vizsgálni, amely magában foglalja a képesítési keretrendszereket, az európai kreditátviteli és -gyűjtési rendszert, valamint az oklevélmellékletet, amelyek mindegyike hozzájárul az átláthatóság és a kölcsönös bizalom fejlesztéséhez az európai felsőoktatási térségben.

Kreditigazolás: az ECTS 2015. évi használati útmutatójában foglalt meghatározás szerint „[n]aprakész információkat tartalmaz a hallgatók tanulmányi előrehaladásáról: a felvett képzési elemekről, ideértve a megszerzett ECTS-kreditek számát, valamint a megszerzett érdemjegyeket. Alapvető dokumentum az előrehaladás rögzítése és a tanulási eredmények – ideértve a hallgatói mobilitást – elismerése szempontjából. A legtöbb intézmény saját adatbázisának felhasználásával állítja ki a kreditigazolást.”

⁽¹⁾ A Tanács 2012. december 20-i ajánlása a nem formális és az informális tanulás eredményeinek érvényesítéséről (HL C 398., 2012.12.22., 1. o.).